Deuteronom - Comentarii Jean Koechlin

Ultima carte a lui Moise, Deuteronomul, repetă în parte istoriile şi învăţăturile din cărţile anterioare. Ajuns la sfârşitul vieţii sale, conducătorul credincios rememorează evenimentele din pustiu şi lecţiile primite de Israel, pentru ca acestea să slujească de pildă noii generaţii. Oamenii care ieşiseră din Egipt au pierit cu toţii, aşa că era necesar ca tânăra generaţie să fie avertizată şi să primească învăţătură. Cu acest gând, citirea Deuteronomului va fi benefică în special pentru tinerii credincioşi. Ca pentru a-i îndemna să nu piardă timpul, cartea începe cu un contrast izbitor. Unsprezece zile ar fi fost suficiente, potrivit v.2, pentru a conduce poporul din Horeb în Canaan. Dar a fost nevoie de patruzeci de ani (v. 3)! Mulţi dintre noi îşi amintesc cu tristeţe de anii pierduţi. Nu trebuie neapărat să aşteptaţi până la maturitate sau până la bătrâneţe pentru a intra în stăpânirea „locurilor cereşti“. Duhul Sfânt doreşte chiar de la începutul vieţii noastre creştine să ne înveţe adevărurile şi principiile.Versetele 13-18 ne amintesc de trista noastră înclinaţie de a ne certa „pe drum“ (Geneza 45.24) şi de măsurile pe care Domnul este obligat să le ia chiar de la primii paşi ai poporului Său în pustiu.

De la Horeb, punctul de plecare, Israel se îndreaptă spre Canaan, mergând „prin tot pustiul acela mare şi înfricoşător“ (v. 19). Şi din nou trista scenă de la Cades-Barnea se află sub privirile noastre. Aici aflăm că la cererea poporului fuseseră trimişi oameni să cerceteze ţara (v. 22), fapt pe care Numeri 13 nu-l preciza. Rădăcina răului era acolo, în lipsa de încredere în Domnul. Ei au simţit nevoia să se convingă. Atunci când umblăm „prin vedere“ şi nu „prin credinţă“, vrăjmaşul ştie să ne pună înainte obstacole aparent de netrecut, pentru a ne face să dăm înapoi (v. 28).Din cauza necredinţei sale, toată această generaţie a pierit în pustiu, cu excepţia lui Iosua şi a lui Caleb. Epistola către Evrei se foloseşte de acest exemplu solemn pentru a-i avertiza pe toţi aceia care şi astăzi îşi împietresc inimile când aud Cuvântul lui Dumnezeu: „cuvântul pe care l-au auzit nu le-a folosit, negăsind credinţă (Lit: nefiind amestecat cu credinţă) în cei care au auzit“ (Evrei 4.2 şi nota c).„Pentru că Domnul ne urăşte“ (v. 27), se plânge nefericitul popor. Care este cea mai tristă trăsătură a necredinţei? Faptul că poate pune la îndoială dragostea care totuşi şi-a dovedit aptitudinile, dragostea unui Dumnezeu care nu L-a cruţat pe propriul Său Fiu la cruce (Romani 8.31, 32).

Pustiul a fost mare şi teribil. Dar cum l-a trecut Israel? Pe braţele Domnului (v. 31)! La expresia celei mai adânci nerecunoştinţe, „pentru că Domnul ne urăşte, (de aceea) ne-a scos din ţara Egiptului“ (v. 27), să ascultăm ce răspunde Dumnezeu prin gura lui Moise: „V-am purtat cum poartă un om pe fiul său“ (Exod 19.4; Deuteronom 1.31). Câtă sensibilitate în această comparaţie! Fapte 13.18 completează: „Timp de aproape patruzeci de ani i-a îngrijit («ca o mamă în pustiu» – Darby).Iubirea puternică a unui tată, profunda sensibilitate a unei mame – Dumnezeu vrea să ofere totul alor Săi! (vezi şi Psalmul 103.13; Isaia 66.13). Ce anume cere în schimb o asemenea dragoste? Nimic altceva decât încrederea deplină a unui copilaş care se lasă purtat pe braţe.O altă dovadă a credincioşiei Domnului era modul în care deschisese calea poporului Său, cercetând locurile şi călăuzindu-i de la un popas la altul (v. 33). Oare trimiterea cercetaşilor (v.22) nu a fost un semn de neîncredere şi de îndoială faţă de El?Temerile necredinţei au fost urmate de nesocotinţă şi de îngâmfare, atitudine care i-a dus inevitabil la înfrângere în faţa duşmanului, făcând apoi să curgă lacrimi amare (v. 45).

Domnul Isus, adevăratul Moise, doreşte să ne amintim de pustiu nu numai ca de un loc unde am făcut multe greşeli (1.32-46), ci ca de un loc care evocă bunătatea Sa inepuizabilă şi îndelunga Lui răbdare în tot timpul călătoriei. „Domnul Dumnezeul tău a fost cu tine; nu ţi-a lipsit nimic“ a spus Moise poporului (v. 7). „Aţi dus voi lipsă de ceva?“ – îi va întreba Isus pe ucenici înainte de a-i părăsi – „Şi ei au spus: «De nimic»“ (Luca 22.35). Astfel, prezenţa Domnului cu noi „în toate zilele, până la sfârşitul veacului“ (Matei 28.20), este pentru noi garanţia că El cunoaşte nevoile noastre şi că le va satisface prin resursele Sale nelimitate. „El a cunoscut mersul tău prin acest mare pustiu; în aceşti patruzeci de ani ...“ (v. 7). Domnul măsoară lungimea căii în pustiu, precum şi timpul necesar pentru a o străbate. Şi ceea ce dă El este pe măsura necesităţilor.Sosise momentul să se audă vocea divină: „Destul aţi ocolit muntele acesta“ (v.3).Fraţii mei creştini, în curând vom auzi chemarea din cer care va pune capăt călătoriei noastre: binecunoscuta voce a Domnului Isus chemându-ne să-L întâmpinăm „în văzduh“. Ce perspectivă minunată!

Lunga pribegie a lui Israel prin pustiu a fost pedeapsa dreaptă a necredinţei sale. Totuşi, mai era încă un motiv pentru prelungirea călătoriei. Cât timp Israel avea războinici viteji, poporul risca să creadă că a cucerit ţara prin propria lui putere. Treizeci şi opt de ani au fost deci necesari ca să piară „ din mijlocul taberei toată generaţia bărbaţilor de război (v. 14). Capitolul 5 din Ioan ne relatează istoria invalidului vindecat de Isus la scăldătoarea Betesda. Tot după treizeci şi opt de ani această persoană nenorocită nu mai avea nici o nădejde de la nici un om. El a recunoscut: „N-am pe nimeni ...“ şi abia atunci Isus l-a făcut să meargă. Acum adulţii sunt morţi şi nu mai rămân decât copiii despre care poporul spusese că aveau să fie o pradă; şi este drept ca tocmai ei să intre în ţară (1.39; compară cu Numeri 14.3). Purtaţi pe braţe de Domnul, ei sunt mai puternici decât toţi războinicii. Când s-a sfârşit puterea omului, atunci vine ceasul lui Dumnezeu (32.36). El a pregătit victorii uimitoare şi a spus poporului: „Ridicaţi-vă, plecaţi şi treceţi râul Arnon! ... Începe, ia în stăpânire şi intră în luptă cu el“! (v. 24). El Se îngrijise de toate.

Întorcându-ne la Geneza 15.16, Îl auzim pe Domnul ţinând seama şi mărturisindu-i lui Avraam de nelegiuirea naţiunilor din Canaan (vezi şi Deut. 9.5). Aceasta însă nu ajunsese „încă deplină“, nu-şi atinsese încă vârful. Patru sute de ani au fost necesari pentru ca acest rău să se coacă. Cât de mare este răbdarea lui Dumnezeu! El tolerează de aproape două mii de ani o lume care L-a răstignit pe Fiul Său.Naţiunile aflate de o parte şi de alta a Iordanului auziseră de tot ce făcuse Domnul pentru Israel. Cu toate acestea, nu s-au pocăit. De aceea judecata trebuie să aibă loc şi nici unul nu va putea fi cruţat. Până şi copiii vor pieri. Ştiind că un copil mic care moare merge în cer, aceşti copii au fost salvaţi de o soartă, de altfel, mai îngrozitoare decât moartea. În adevăr, nu-i normal să credem că, la maturitate, ei ar fi urmat calea vinovată a părinţilor lor, care i-ar fi dus la pieire?Aceste naţiuni erau vrăjmaşe Domnului şi poporul trebuia să le nimicească, pentru a apăra gloria lui Dumnezeu. Creştinul însă nu este niciodată chemat, ca Israel, să lupte împotriva oamenilor. În schimb, trebuie să imite blândeţea cu care Israel şi-a dat aici jos mărturia (v. 27-29).

Când duşmanul iese înaintea poporului, Domnul începe prin a-l încuraja şi linişti pe Moise: „Nu te teme de el“ (v. 2). Apoi biruinţa este câştigată: „l-am bătut ... am nimicit cu desăvârşire ... am luat în stăpânire ...“ (v. 3, 6, 12). Cetăţile „cu ziduri până la ceruri“ (1.28) păruseră înainte de necucerit pentru un Israel necredincios. În prezent Moise proclamă: „n-a fost nici o cetate prea puternică pentru noi“ (2.36). Şi cum a fost cu uriaşii care-i înspăimântaseră? Dumnezeu va aminti mai târziu: „Eu am nimicit dinaintea lor pe amoriţi, a căror înălţime era ca înălţimea cedrilor; şi ei erau tari ca stejarii“ (Amos 2.9). Og, împăratul Basanului, unul din acei uriaşi grozavi, împreună cu tot poporul lui, este dat în mâinile lui Israel asemeni lui Sihon înainte de el. Dumnezeu Îşi arată astfel puterea Sa şi compătimirea pentru ai Săi. Gând potrivit să ne

încurajeze când puterea lui Satan este pe cale să ne îngrozească! „Tot ce este născut din Dumnezeu învinge lumea“ afirmă prima epistolă a lui Ioan şi „aceasta este victoria care a învins lumea: credinţa noastră“ (1 Ioan 5.4). Credinţa triumfă pentru că se bizuie pe Cel care este mai tare decât lumea. „Îndrăzniţi, ne spune Domnul Isus, Eu am învins lumea“ (Ioan 16.33).

Unii oameni regretă tot restul vieţii că n-au fost mai silitori la şcoală! Iar părinţii, care nu întotdeauna sunt ascultaţi, îşi avertizează copiii că pentru ei înşişi muncesc şi că un studiu mediocru riscă să fie confirmat de o carieră mediocră, ceea ce pune în joc întregul viitor. Nu este tot astfel şi cu creştinul? Da, cu deosebirea că întreaga lui viaţă cuprinde numai ani de şcoală. Dacă este un ucenic leneş, un amator lipsit de ambiţie sănătoasă, dacă are o „vedere scurtă“, intrarea în împărăţia cerurilor nu i „se va da din belşug“; va suferi o pierdere eternă (2 Petru 1.9, 11).Fiii lui Ruben şi ai lui Gad sunt o pildă în acest sens. Faptul că au intrat primii în posesia moştenirii lor nu înseamnă că au şi partea cea mai bună. Dimpotrivă! aceasta se află dincolo de Iordan, unde se găsesc „ţara cea bună“ şi „acel munte frumos“ (v. 25). Moise o ştia bine. Ce contrast între conducătorul a cărui inimă era dincolo de Iordan, dar căruia nu îi este permis să intre, şi aceste două seminţii şi jumătate care puteau intra în Canaan, dar care nu au deloc dorinţa înspre aceasta! Drag prieten, unde se găseşte inima ta? În cer, cu Isus, sau pe pământ, cu lucrurile văzute şi trecătoare? (Luca 12.34).

Un singur act de neascultare l-a lipsit pe Moise de a intra în ţara cea bună, promisă de Domnul. De aceea el este cel mai în măsură să îndemne poporul să asculte rânduielile Domnului: „şi acum spune el să intraţi şi să stăpâniţi ţara ...“ (v. 1). Este ca şi cum le-ar fi spus: «Aveţi grijă să nu vi se întâmple ce mi s-a întâmplat mie; ascultaţi şi împliniţi întocmai poruncile Domnului!» „Aceasta va fi înţelepciunea şi priceperea voastră“ (v. 6). Ascultând de voia lui Dumnezeu, punem deoparte voinţa noastră, făcând loc înţelepciunii de sus care o înlocuieşte pe cea a noastră (Iacov 3.17). A veghea asupra Cuvântului înseamnă în acelaşi timp: „păzeşte-te şi fereşte-ţi bine sufletul“ (v. 9).Autoritatea acestui Cuvânt divin este confirmată; Moise îşi aminteşte în ce împrejurări şi cu câtă solemnitate i-a fost el transmis.„Să nu adăugaţi la cuvântul pe care vi-l poruncesc eu şi să nu scădeţi din el“ (v. 2; vezi şi cap. 12.32). Mulţi oameni care îşi spun creştini adaugă la Scriptură tradiţii, superstiţii şi moduri de vedere omeneşti. Alţii scot pagini care îi deranjează sau pe care nu le înţeleg. Şi unii şi alţii sunt la fel de vinovaţi (citiţi Apocalipsa 22.18, 19).

În mijlocul naţiunilor care-l înconjurau, Israel trebuia să se deosebească prin înţelepciunea şi prin priceperea (sau inteligenţa) sa (4.6) înţelepciune şi pricepere care constau în a-L cunoaşte pe singurul Dumnezeu adevărat, în a-L asculta şi a-I fi supus. Aceste naţiuni vecine cu Israel se închinau la idoli. Şi, ca o consecinţă, „inima lor fără pricepere a fost întunecată: susţinând că sunt înţelepţi, au ajuns nebuni şi au schimbat gloria nepieritorului Dumnezeu în asemănarea imaginii omului pieritor şi a păsărilor şi a patrupedelor şi a reptilelor“ (Romani 1.21-23). În zilele noastre, rareori întâlnim această formă grosolană de idolatrie altundeva decât în ţările păgâne. Totuşi Noul Testament dă acest nume (idolatrie) şi altor păcate: de exemplu lăcomiei, şi ne previne în mod solemn că nici un idolatru nu va moşteni Împărăţia lui Dumnezeu (Efeseni 5.5; 1 Corinteni 6.9, 10).Prevenindu-l pe Israel, Dumnezeu nu-i ascunde ceea ce se va întâmpla: poporul va fi corupt şi va sluji zeilor păgâni. Niciodată Cuvântul lui Dumnezeu nu ne dă iluzii cu privire la disponibilităţile inimii noastre fireşti.Moise menţionează copilaşii: „fii şi fii ai fiilor“ (v. 25). Unul dintre aceştia, numit Ionatan, va deveni, în timpul judecătorilor, tocmai preot al unui chip cioplit (Judecători 18.30).

Deşi mai responsabilă decât Israel, creştinătatea n-a răspuns aşteptărilor mai bine decât acest popor. Chiar din timpul apostolilor, declinul creştinătăţii îşi făcea simţită prezenţa. Dar în mijlocul acestei ruine a Bisericii profesante, Dumnezeu a trasat celui credincios o cale care se bucură de aprobarea Lui: aceea a ascultării individuale. Să observăm că, vorbind de declin, se foloseşte persoana a-II-a plural: «voi» (v. 25-28). „Vă veţi face chip cioplit“, „veţi face rău“ iată ce veţi face ca o colectivitate responsabilă. Pentru trezire însă este folosită persoana a-II-a singular: «tu»: „vei căuta pe Domnul“ (v. 29-31). Fiecare poate să asculte această voce care se adresează individului personal. În acest fel îi scrie Pavel lui Timotei în zilele tulburi ale celei de-a doua sa epistole, în care citim: Iată ce a ajuns creştinătatea în ansamblul ei, „dar tu rămâi în cele ce ai învăţat“ (2 Timotei 3.14). „De aceea mă voi strădui să vă amintesc întotdeauna aceste lucruri, deşi le ştiţi ...“, scrie Petru (citiţi 2 Petru 1.12, 13; 3.1, 2). Să nu fim surprinşi că întâlnim multe repetiţii în Biblie. Parcurgând Deuteronomul, vom găsi o mulţime de astfel de repetiţii, începând cu însăşi legea, repetată în cap. 5 şi care justifică numele acestei cărţi (Deuteronom semnifică a doua lege).

Pentru Israel se pune acum problema să asculte rânduielile şi judecăţile Domnului, să le înveţe şi să le respecte pentru a le împlini (v. 1). Sunt verbe semnificative pentru fiecare dintre noi în raport cu întreaga Scriptură! În fruntea tuturor instrucţiunilor date lui Israel se situează, fără-ndoială, legea. Ea pune în evidenţă, pe de o parte, perfecţiunea lui Hristos, care a împlinit-o în litera ei, iar pe de altă parte, răutatea omului, capabil să facă tot ceea ce este aici interzis (citiţi 1 Timotei 1.9). Faptul că Dumnezeu Se simte obligat să spună: „să nu ucizi“ şi „să nu furi“, confirmă că aceste înclinaţii spre rău sunt în noi. De aceea legea are un caracter predominant negativ; ea nu spune „să faci“, ci „să nu faci“. Viaţa creştină de asemenea presupune abstinenţă şi apărare. 1 Petru 1.14 şi 2.1, 11 îl îndeamnă pe copilul lui Dumnezeu să nu se lase în voia poftelor de dinainte, să respingă „orice răutate şi orice viclenie şi făţărnicii şi invidii“, să se ferească „de poftele carnale...“ Dar creştinismul este în aceeaşi măsură bogat şi în porunci pozitive, de vreme ce credinciosul are o viaţă nouă prin care le poate împlini. Şi dacă Dumnezeu ne cere să ne eliberăm inimile de diverse pofte, o face pentru că El ne-a dăruit o Persoană capabilă să satisfacă aceste inimi, ceea ce legea nu putea face.

Legea fusese dată. Domnul nu mai are nimic de adăugat la ea. Acum poporul răspunde cu elan de bucurie şi spontan. Cât de preţioasă este pentru Dumnezeu dragostea dintâi! „O, de ar fi în ei o astfel de inimă, ca să se teamă de Mine ...“ confirmă Dumnezeu către slujitorul Său (v. 29). Mai târziu, în timpul lui Ieremia, El va aminti de acea zi fericită: „Mi-aduc aminte de tine, ... de dragostea ta când erai logodită, când Mă urmai în pustiu ...“. Şi cu câtă tristeţe va trebui să adauge: „Dar poporul Meu M-a uitat de zile fără număr“ (Ieremia 2.2, 32)!Da, poporul a vorbit bine: „bine au spus tot ce au spus“ (v. 28 sf.). Totuşi Dumnezeu nu Se mulţumeşte cu vorbe. El ne va judeca după faptele noastre. „Luaţi dar aminte să faceţi“ (v. 32). Să-I cerem Domnului să lucreze în noi „şi voinţa şi înfăptuirea“ (Filipeni 2.13).Ne-a fost indicată o cale de la care nu trebuie să ne abatem „nici la dreapta, nici la stânga“ (v. 32, 33). De câte ori nu am făcut cu uşurinţă un pas în afara ascultării, atraşi de ceva necunoscut sau de teama unui obstacol! Să luăm exemplu de la tânărul rege Iosia, a cărui credincioşie străluceşte în întunericul idolatriei vremii sale. El este singurul despre care se spune că „a umblat în căile lui David, tatăl său, şi nu s-a abătut nici la dreapta, nici la stânga“ (2 Cronici 34.2).

Dragostea lui Dumnezeu nu admite nici un dezacord, nici un compromis. Este exclusivă, în sensul că cere de la noi o dăruire totală: inimă, suflet, putere întreaga noastră fiinţă trebuie să fie cuprinsă de ea. Şi nici un moment din viaţa noastră nu trebuie să iasă de sub controlul acestei iubiri divine. Fie acasă la masă, la sculare, la culcare fie afară, pe scurt, în toate momentele zilelor noastre iubitul nostru Salvator ar trebui să ne fie subiectul gândurilor şi al conversaţiilor (Psalmul 73.25). Cât de departe suntem de aceasta! Evanghelia însă ne prezintă Modelul desăvârşit, în fiinţa Căruia totul era pentru Dumnezeu. Îl auzim pe Domnul Isus citând „cea dintâi şi cea mai mare poruncă“ cu

autoritatea Singurului care a împlinit-o desăvârşit: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta şi cu tot sufletul tău şi cu tot cugetul tău ...“ (Matei 22.37, 38). Cuvântul lui Dumnezeu era neîncetat în inima Lui, astfel încât, atunci când Vrăjmaşul s-a prezentat în pustiu, în mâinile Sale se afla această sabie de nădejde cu care să-l înfrunte. Citând v. 13 şi 16, Domnul Isus (Matei 4.10; 4.7) l-a redus la tăcere (de două ori) pe Satan.Cât de important este pentru noi să cunoaştem aceste versete pe dinafară! „Învăţaţi-le ...“ recomandă cap. 5.1. Diavolul nu poate face nimic împotriva Scripturii, când noi ştim s-o citäm pentru a-l înfrânge.

A-L ispiti pe Dumnezeu (v.16) înseamnă a-I cere în mod imperios, ameninţător, să pună la probă ceea ce a spus. Aceasta nu este nimic altceva decât necredinţă. La Masa, poporul a vrut să verifice că DOMNUL era într-adevăr în mijlocul lor (Exod 17.7). Domnul Isus însă nu a găsit necesar să Se arunce de pe acoperişul templului pentru a şti dacă îngerilor li s-a dat dispoziţie cu privire la El (Mat. 4.6).Potrivit v. 7, părinţii aveau responsabilitatea să le insufle copiilor lor cuvintele Domnului. Versetul nostru, 20, ne pune înainte faptul că fiii îşi vor întreba părinţii. Astfel de întrebări sunt prevăzute în alte trei ocazii. În Exod 12.26, subiectul întrebărilor este Paştele (care este calea mântuirii?); în Exod 13.4 se pune problema despărţirii care decurge din mântuire (de ce mereu această despărţire de lume?); în sfârşit, în Iosua 4.6 se pun întrebări legate de cele douăsprezece pietre luate din Iordan şi aşezate pe pământul Canaanului (problema poziţiei cereşti a celui credincios şi a unităţii Bisericii ca trup al lui Hristos). De fiecare dată răspunsurile se referă la eliberarea al cărei subiect fusese poporul (v. 21-25).Israel nu trebuia să cruţe nimic de la canaaniţi, nici de la dumnezeii lor. Nimic pentru a satisface spiritul războinic şi de dominaţie care animă în general naţiunile cuceritoare, pentru că Israel era un popor sfânt, consacrat pentru Domnul (v. 6)!

Voi şi cu mine, noi suntem dispuşi să-i iubim pe cei care ne iubesc, pe cei care ne par simpatici, binevoitori (Luca 6.32). Dragostea lui Dumnezeu este de o cu totul altă natură. Ea s-a exercitat încă din Egipt asupra lui Israel, popor slab şi nevoiaş, care nu-L căuta pe Dumnezeu, „cel mai mic dintre toate popoarele“ (v. 7, 8). Asupra noastră, această dragoste s-a exercitat pe când eram fără putere, fără evlavie, încă păcătoşi, vrăjmaşi lui Dumnezeu (Romani 5.6, 8, 10).Omul iubeşte când găseşte la alţii motive pentru asemenea sentimente; este o iubire preferenţială. La Dumnezeu, dimpotrivă, toate motivele pentru a ne iubi se aflau în propria Sa inimă, astfel că această dragoste se revarsă peste toate făpturile Sale fără nici o deosebire. De acum, dragostea pe care Dumnezeu o aşteaptă de la om nu este răspunsul cuvenit la dragostea Sa; ea are un motiv: „noi Îl iubim pentru că El ne-a iubit întâi“ (1 Ioan 4.19). Şi are pentru noi o consecinţă: ascultarea (v. 9). Acesteia, inima lui Dumnezeu îi răspunde din nou, dar cu un sentiment deosebit, cel din v. 13, care are drept corespondent în Noul Testament promisiunea Domnului Isus: „Dacă Mă iubeşte cineva, va păzi Cuvântul Meu şi Tatăl Meu îl va iubi ...“ (Ioan 14.23; 1 Ioan 5.3).Fie ca Dumnezeu să ne dea tuturor să trăim din plin această experienţă.

„Îţi vei aduce aminte ... adu-ţi aminte!“ iată firul călăuzitor al acestei cărţi, şi aceasta pentru că inima lui Israel, ca şi a noastră, este promptă în a uita de Dumnezeu, de eliberările Sale, de promisiunile Sale, de poruncile Sale (compară cu Marcu 8.17 ...). Domnul Îşi purtase poporul „cum poartă un om pe fiul său“ (1.31). Aici îl pedepseşte „cum ceartă (sau „educă“, sau „disciplinează“) un om pe fiul său“ (v. 5). «Purtat» şi «pedepsit» sunt două privilegii ale copilului lui Dumnezeu (Evrei 12.5 ...). Cel de-al doilea ne pare mai greu de acceptat decât primul. Dar ce urmărea Dumnezeu când permitea experienţele din pustiu? Scopul este repetat de trei ori: „ca să te smerească“ (v. 2, 3, 16). Un om care are nevoi este mai dispus să se întoarcă spre Creatorul lui şi acesta este tocmai punctul pe care îl aşteaptă Dumnezeu, pentru că încercarea nu este niciodată un scop în sine, ci un mijloc „ca să-ţi facă bine la sfârşit“ (v. 16). Ce contrast între pustiul pe care Israel tocmai îl traversase, un pământ plin de „uscăciune, unde nu era apă“ (v. 15) şi „ţara cea bună“, plină de pâraie, de izvoare şi de ape adânci, în care avea să intre! Ce contrast de asemenea între hrana din Egipt (Numeri 11.5) şi îmbelşugatele roade din ţara Canaanului, dătătoare de putere, de bucurie, de sănătate, de savoare şi care evocă roada Duhului prezentată pe larg în Galateni 5.22!

Pentru a descrie forţa vrăjmaşilor lui Israel, Moise se foloseşte de aceleaşi mijloace ca şi oamenii necredincioşi care înmuiaseră inima poporului (1.28), pentru că această putere era reală. Poporul nu trebuia să o desconsidere, ci, mai degrabă, să-şi pună încrederea într-o putere mai mare. DOMNUL avea să meargă înaintea lor spre a descuraja şi nimici această putere a vrăjmaşului.Contrar criteriilor obişnuite ale oamenilor – cantitate sau calitate – intervenţia lui Dumnezeu în favoarea lui Israel n-a fost dictată nici de numărul (7.7), nici de buna înclinaţie naturală a acestui popor. „Să ştii dar că nu pentru dreptatea ta – reaminteşte Moise – îţi dă Domnul Dumnezeul tău această ţară bună ca s-o stăpâneşti“ (9.6). Copilul lui Dumnezeu nu se poate lăuda nici măcar cu atâta îndreptăţire proprie ca Israel. „El ne-a mântuit, nu pentru fapte, împlinite în dreptate, pe care le-am făcut noi, ci după propria Sa îndurare ...“ (Tit 3.5-7). Şi pentru ca poporul să nu fie tentat să atribuie alegerii lui Dumnezeu meritele lor personale, conducătorul lor le aminteşte episodul umilitor cu viţelul de aur. Dacă ne vom aduce aminte fără-ncetare de credincioşia Domnului (cap. 8), nu vom uita niciodată cât de slabe sunt inimile noastre (v. 7; Ezechiel 16.30).

Invitat să nu-şi uite greşelile trecute, Israel putea alătura aici o altă aducere-aminte: cea a mijlocitorului credincios care i-a reprezentat pe munte. Moise este menţionat în mod deosebit în Psalmul 99.6 printre cei care Îl cheamă pe Domnul şi care strigă spre El. Ce implorări fierbinţi a ştiut el să înalţe către Dumnezeu pentru popor, ca şi pentru fratele său Aaron! Iată într-adevăr pentru noi două subiecte constante de rugăciune: pe de o parte adunarea, iar pe de altă parte membrii familiei noastre. Şi tot Psalmul 99 confirmă eficacitatea rugăciunii credinţei: „Tu le-ai răspuns: Tu ai fost pentru ei un Dumnezeu iertător“ (Ps. 99.8; Iacov 5.16). Ne vom bucura să constatäm că în acest psalm este numit şi Aaron. Nu numai că i-a fost iertat păcatul său grav, ci a putut după aceea să devină, la rândul său, un mijlocitor (Numeri 16.47). Când am învăţat o lecţie prin propria experienţă, putem să fim un ajutor pentru alţii. Aceasta a fost experienţa lui Petru. Spunându-i că S-a rugat pentru el, Domnul a adăugat: „când te vei întoarce, să-i întăreşti pe fraţii tăi“ (Luca 22.32).Ce bucurie, prieteni creştini, că putem conta pe prezenţa în cer a unui Apărător divin care mijloceşte la Tatăl în favoarea fiecăruia dintre noi!

De-abia intrate în mâinile lui Moise, cele dintâi două table ale legii au şi fost sfărâmate, pentru ca judecata să nu pătrundă odată cu ele în tabăra idolatră. În plus faţă de această dată, Domnul va porunci ca noile table să fie puse imediat în chivot, simbol al Domnului Hristos care este garantul menţinerii întregi a legii. Potrivit propriilor Sale cuvinte (Matei 5.17-19), Domnul Isus n-a venit pentru a desfiinţa legea, ci pentru a o împlini (Matei 5.17 nota a: pentru a-i arăta plinătatea). Nici o iotă, nici o frântură de literă pe care iubitul nostru Salvator să nu o fi satisfăcut perfect! El va fi şi în această privinţă cel mai mare în Împărăţia cerurilor.2 Corinteni 3 compară „cele zece porunci“, înscrise odinioară pe piatră, cu „epistola lui Hristos“, gravată „pe table de carne, ale inimii“ (2 Cor. 3.3), „epistolă“ care se rezumă în fapt la un nume, cel al Domnului Isus, pe care Duhul Sfânt Îl imprimă în inimile răscumpăraţilor Săi. Dar nu pentru a rămâne ascuns acolo. O scrisoare este făcută pentru a fi citită. Numele lui Hristos trebuie să poată fi citit de către cei care ne cunosc. În preajma noastră, mulţi sunt cei care nu citesc niciodată Biblia. Într-o manieră indirectă ei pot fi constrânşi să o facă, în măsura în care comportarea noastră, pe care ei o observă, pune în practică învăţăturile Sale şi Îl reflectă pe Isus (1 Petru 3.1sf, 2).

Versetele 12 şi 13 aşază înaintea copiilor lui Israel un plan minunat. Prieten creştin, Domnul nu doreşte nici „de la tine“ altceva, decât teamă, credincioşie, dragoste, lepădare de sine, ascultare. Mica 6.8 pune aceeaşi întrebare şi, ca răspuns, invită la dreptate, la bunătate, la smerenie.

Toate acestea ni se cer în interesul nostru: „spre binele tău“ (v. 13) şi nu sunt decât un răspuns corect la iubirea divină. Fericite legături reciproce: „Domnul S-a alipit de părinţii tăi, ca să-i iubească ...“ (v.15) ... „tu să te alipeşti de El“ (v. 20)!Este cerută circumcizia inimii. Un semn exterior nu este suficient pentru a face proba că cineva are o religie (Romani 2.29). Trebuie să existe în inimă dovada că pretenţiile cărnii au fost judecate şi că cineva aparţine lui Dumnezeu.Domnul este Susţinătorul celor care sunt singuri în viaţă. Orfanul, văduva, străinul sunt în mod cu totul deosebit subiectele îngrijirii Sale. „Dumnezeul cel mare, cel tare şi cel înfricoşător“ (v. 17), care a făcut „aceste lucruri mari şi înfricoşătoare“ (v. 21), este în plus un Dumnezeu plin de mângâiere, un Tată pentru orfani, un Apărător făcând dreptate văduvelor (Psalmul 68.5).„El este lauda ta“ (v. 21). Nu numai ceea ce a făcut, ci Însăşi Persoana Sa este, pentru inimile şi buzele celor răscumpăraţi, un subiect continuu de bucurie şi de adorare.

Poporul lui Dumnezeu este îndemnat să facă precum plugarul care, pentru a-şi alinia brazda, ia repere din urma şi dinaintea lui. Pentru a reveni la drumul drept, Israel va privi întâi înapoi, pentru a-şi aminti de ieşirea din Egipt şi de dificila călătorie prin pustiu (v. 2-7; Ieremia 2.23: „Priveşte-ţi calea în vale“), apoi înainte, pentru a contempla prin credinţă bogata ţară a promisiunii (v.10-12). Rătăcirile noastre trebuie să ne servească de avertisment şi să vorbească conştiinţei noastre, în timp ce perspectiva moştenirii cereşti care ne aşteaptă este menită să ne stimuleze inimile. Confruntaţi necontenit cu un trecut jalonat prin har şi cu un viitor glorios, umblarea noastră va tinde să fie dreaptă.Ce contrast între ţara promisiunii şi Egipt, imagine a lumii! Pentru a avea apă, chiar şi în zilele noastre, egiptenii sunt obligaţi s-o ridice cu greu până la jgheaburi, cu ajutorul scripetelui, un fel de moară acţionată primitiv cu piciorul (v. 10 sf.), în timp ce în ţara Canaanului, ploaia cerului asigură apă fără plată şi din abundenţă. Da, ce contrast între sărmanele eforturi ale omului din lume de a-şi făuri singur fericirea şi terenul binecuvântat pe care este aşezat acum răscumpăratul Domnului, care primeşte totul prin harul Dumnezeului său!

„Să vă puneţi deci aceste cuvinte ale Mele în inimă şi în suflet“ (v. 18). „Dacă ... cuvintele Mele rămân în voi...“ este cuvântul de ordine pe care ni l-a lăsat Domnul Isus la plecare. Dacă lucrul acesta este împlinit, atunci vom şti cum să ne rugăm (Ioan 15.7), cum să-I vorbim (Psalmul 45.1; Matei 12.34), cum să ne ferim de rău (Psalmul 119.11). În fiecare moment al zilei vom fi preocupaţi de aceste cuvinte şi cu Cel care le-a rostit. Conversaţiile noastre, faptele noastre, umblarea noastră le vor purta amprenta. Se va putea citi până şi pe faţa noastră fericirea pe care ele ne-o asigură. În căminul nostru, la locul nostru de muncă, în alergăturile noastre, „în toate“ vom împodobi „învăţătura care este a Dumnezeului nostru Mântuitor“ (Tit 2.10 şi nota c).Apoi vine concluzia tuturor acestor îndemnuri la ascultare: „Iată, vă pun înainte astăzi binecuvântarea şi blestemul“ (v. 26).În faţa fiecăruia dintre noi se deschid aceste două căi. Una este poteca îngustă a ascultării de Domnul; cealaltă, drumul larg al propriei noastre voinţe. Însă la această răscruce, Dumnezeu a aşezat stâlpi indicatori. Calea ascultării duce la binecuvântare; cealaltă, a voinţei proprii, la blestem. Pe care o vom alege şi urma?

Până la cap. 4, poporul a fost invitat să scoată învăţătură din trecut. De la cap. 4 până la cap. 11, Moise le-a pus pe inimă marea datorie a ascultării de DOMNUL. Aici vom ajunge la cea de-a treia parte a cărţii, în care Israel va primi instrucţiuni pentru vremea când va locui în ţară. Şi cea mai importantă dintre acestea este cu privire la stabilirea unui loc pentru a aduce închinare Dumnezeului său. Israeliţii trebuia întâi să cureţe ţara de urâciunile canaaniţilor, apoi să caute dar nu să aleagă locul (v.5) unde va fi celebrată închinarea. Nu este de competenţa creştinului să hotărască unde sau cum Îi va aduce laudă lui Dumnezeu. Datoria lui este să se informeze cu grijă, după Scriptură, cu privire la locul unde Domnul a promis că va fi prezent. Când este nesigur, să urmeze exemplul celor doi ucenici pe care Domnul i-a trimis să pregătească Paştele şi care L-au întrebat: „Unde vrei să pregătim?“ (Luca 22.9).Numai în acest loc ales de Domnul (v.14) îşi va putea aduce israelitul feluritele sale jertfe, va putea mânca din ele, în sfârşit, se va putea bucura cu toată casa lui (v. 7, 12). Ce imagine a ceea ce avem să facem şi să primim în prezenţa Domnului Isus când suntem strânşi în jurul Lui! (Matei 18.20).

Prin gura lui Moise, Domnul vine să le aducă aminte că, cel dintâi, El are dreptul de a fi slujit de către poporul Său. Însă El nu le rămâne niciodată dator. De îndată ce a primit de la ei ceea ce I se cuvine, Se revelează ca un Dumnezeu plin de bunătate, care Se îngrijeşte de hrana lor şi care pătrunde cu tandreţe în circumstanţele vieţii lor de zi cu zi. Aceasta nu le dă credincioşilor dreptul să se poarte după bunul lor plac! Deci, „fie că mâncaţi, fie că beţi, fie orice faceţi, să faceţi toate pentru gloria lui Dumnezeu“ (1 Corinteni 10.31). Noul Testament îi confirmă copilului lui Dumnezeu că trebuie să se abţină de la a mânca sânge şi „să se ferească de întinările idolilor“ (Fapte 15.20). Această ultimă interdicţie arată grija lui Dumnezeu pentru ai Săi. Să fim siguri că, dacă Domnul ne interzice un lucru, nu o face în mod arbitrar, numai pentru a ne crea greutăţi, ci pentru ca să nu fim „prinşi în cursă“ (v. 30). Tot acest verset ne învaţă că adesea primul pas pe calea idolatriei este curiozitatea. „Cum au slujit naţiunile acestea dumnezeilor lor?“ Interesul faţă de rău este un semn că nu am fost profund mişcaţi în conştiinţă şi ne conduce neînarmaţi pe teritoriul lui Satan.

Un profet mincinos este periculos mai ales atunci când se ridică din mijlocul poporului lui Dumnezeu. Toţi apostolii dau un semnal de alarmă cu privire la aceşti învăţători falşi care, „prin cuvinte dulci şi vorbiri frumoase, amăgesc inimile celor fără răutate“ (Romani 16.18; 2 Petru 2.18; 1 Ioan 2.19; Iuda 4). „Să nu asculţi“, îndeamnă v. 3 ci, dimpotrivă, „voi să umblaţi după DOMNUL, să ascultaţi de glasul Lui“ (v. 4). Siguranţa pentru oile Bunului Păstor constă într-o bună cunoaştere a glasului Său (Ioan 10.4, 5). Atunci nu le este deloc greu să deosebească pentru a fugi glasul unui străin.Un al doilea pericol, tot atât de greu sesizabil, îl constituie influenţele rele, cu atât mai de temut când vin de la cineva apropiat. „Nu vă amăgiţi: „Tovărăşiile rele strică obiceiurile bune!“ (1 Corinteni 15.33). Să avem curajul să rupem o relaţie care tinde să ne îndepărteze de Domnul (Luca 14.26).În sfârşit, răul se poate manifesta şi colectiv, încât să contamineze un oraş întreg. Creştinul credincios este chemat să se retragă din mijlocul tuturor religiilor în care, în lumina Cuvântului lui Dumnezeu, va descoperi nedreptate (2 Timotei 2.19).

Aceşti „fii ai Domnului“ (v. 1) erau „un popor sfânt pentru Domnul ... deosebit între toate popoarele“ (v. 2). Din aceasta trebuia să decurgă o comportare sfântă şi versetele care urmează ne arată cum să păstrăm această poziţie. Biblia este piatra de încercare care ne ajută să facem distincţie între ceea ce este curat şi ceea ce nu este. Animalele curate erau acelea care satisfăceau ambele condiţii enunţate. Cele care, asemenea cămilei, rumegă, dar nu au copita despicată (multă cunoştinţă, dar o umblare nepotrivită), trebuia să fie respinse şi tot aşa cele care, asemeni porcului, lăsau urme ireproşabile cu picioarele, dar nu se hrăneau corespunzător. Fariseii ilustrau foarte bine această categorie. În exterior despărţiţi de rău, nu erau conduşi în interior de Cuvântul lui Dumnezeu. Ieremia este un exemplu de om care a reunit cele două caractere: „Cuvintele Tale au fost găsite şi eu le-am mâncat ...“, declară el. Aceasta este „rumegarea“. Iar în versetul următor: „N-am stat în adunarea celor batjocoritori ...“ (Ieremia 15.16, 17). Aceasta este umblarea în despărţire.Reptilele zburătoare erau necurate (v. 19). Dumnezeu nu aprobă amestecul celor cereşti (cu aripi) cu cele pământeşti (reptilele).

„Religia curată şi neîntinată înaintea lui Dumnezeu“, de care ne vorbeşte Iacov (Iacov 1.27), are două aspecte: „a-i cerceta pe orfani şi pe văduve în necazul lor, a se păstra neîntinat de lume“.Ieri am abordat aspectul personal: a rămâne curat. Astăzi avem înainte celălalt aspect: slujirea dragostei pentru cei necăjiţi şi lipsiţi: orfanul, văduva (v. 29), precum şi levitul, străinul, săracul. „Daţi milostenie“, a spus Domnul Isus,

„faceţi-vă pungi care nu se învechesc...“ (Luca 12.33). Fără îndoială că Dumnezeu nu duce lipsă de nimic; El îi poate „sătura cu pâine pe săracii Săi“ (Psalmul 132.15) fără ajutorul nostru. Dacă ne cere să împărţim ceea ce avem nu este pentru că El are nevoie, ci ca să ne înveţe să dăm. El ştie că inimile noastre sunt, prin firea lor, egoiste, preocupate de nevoile proprii şi deloc sensibile la nevoile altora. Iar Lui Îi face plăcere să vadă în ai Săi primele roade ale vieţii divine: iubirea în manifestările ei multiple. Da, inima Lui de Tată se bucură să vadă la copiii Lui o oarecare asemănare cu Fiul Său preaiubit, care din dragoste a făcut totul pentru ei (2 Corinteni 8.9).

A dărui este o bucurie nu numai pentru cel care primeşte, ci şi pentru cel care dă (Fapte 20.35). Însuşi Dumnezeu, „Tatăl luminilor“ (Iacov 1.17), care ne dă orice dar desăvârşit, Se bucură mai mult decât oricine să facă daruri. Şi, cu scopul ca ai Săi să împartă această bucurie, El aşază în calea lor prilejuri de a dărui. Ce contradicţie dacă inima lor este tristă făcând aceasta (v. 10)! Să nu uităm că „Dumnezeu îl iubeşte pe acela care dă bucuros“ (2 Corinteni 9.7).„Săracii nu vor lipsi din ţară“ (v. 11). „Pe săraci îi aveţi întotdeauna cu voi“ a spus Domnul Isus (Ioan 12.8). Pentru a gusta bucuria de a da, chiar dacă nu mai mult decât un cuvânt de simpatie sinceră, găsim întotdeauna o ocazie. Poate că o astfel de ocazie este „aruncată la poarta“ noastră (Luca 16.20, vezi nota k), precum Lazăr în faţa celui bogat, dar ne lipsesc ochii inimii pentru a o vedea, credincioşia pentru a ajuta! „Cine are ochi binevoitor va fi binecuvântat, pentru că dă săracului din pâinea lui“ (Proverbe 22.9). Şi exemplul slujitorului evreu imagine a Domnului Hristos care urmează aceste învăţături ne aminteşte că tot ce facem din dragoste pentru cineva mai sărac sau mai mic decât noi, pentru Domnul o facem.

Dintre cele şapte sărbători menţionate în Levitic 23, acest capitol ne aminteşte numai despre primele trei în funcţie de importanţa lor: Paştele, mult mai detaliat aici, sărbătoarea săptămânilor sau Cincizecimea, în sfârşit, sărbătoarea Corturilor. Cu aceste trei mari ocazii, fiecare israelit trebuia să se suie la locul pe care Domnul Şi l-a ales ca locuinţă. Luca 2.41 ... îi prezintă pe Iosif şi pe Maria mergând pentru Paşte la Ierusalim cu copilul Isus. Iar Luca 22.14 ... relatează ultimul Paşte pregătit pentru Domnul. Era o mare nevoie a inimii Lui: „Am dorit mult să mănânc Paştele acesta cu voi înainte de a pătimi“ (v. 15), le-a spus El ucenicilor.Acele zile solemne erau anuale, cu toate că Domnul dorea ca fiecare din poporul Său să-şi amintească în fiecare zi de ieşirea lor din Egipt (v. 3), unde fuseseră robi. Nu se cuvine ca numai o dată pe an sau o dată pe săptămână şi anume duminica, răscumpăratul Domnului să-şi amintească de unde a fost scos prin har. El trebuie să fie recunoscător în fiecare zi. Această amintire îl va scuti de o purtare uşuratică. Fără a înceta să fie serios, creştinul este chemat să guste mai dinainte bucuriile cerului.„Să ai bucurie deplină!“ (v. 15). „Bucuraţi-vă totdeauna în Domnul“, scrie apostolul (Filipeni 4.4; 1 Tesaloniceni 6.16).

Până la sfârşitul cap. 18 ne sunt prezentate grupuri diferite de persoane responsabile: judecătorii, împăraţii, preoţii, leviţii şi profeţii în Israel.

Judecătorii şi supraveghetorii (sau „cărturarii“) sunt numiţi primii. Ei trebuia „să judece poporul cu judecată dreaptă“, fără să primească mită (v. 18, 19, vezi şi nota b; Proverbe 18.5; 24.23; 17.23). Iacov, în epistola sa, pune accent în mod deosebit pe relaţiile faţă de aproapele şi pe relaţiile cu cei bogaţi şi cu cei săraci. El nu „caută la faţa omului“ (Iacov 2.1), nu admite egoismul, împietrirea inimii (Iacov 2.15, 16), lăcomia şi asuprirea (Iacov 5.1...). Şi, ca să nu uităm niciodată până unde poate să ne coboare nedreptatea, el ne aminteşte: „L-aţi condamnat, l-aţi ucis pe cel drept“ (Iacov 5.6).

Nu numai că Israel nu a urmărit „dreptatea şi numai dreptatea“ (v. 20), ci L-a respins şi L-a răstignit pe „cel drept“ (Iov 12.4). Faptul că erau necesari doi sau trei martori pentru ca o acuzaţie să fie întemeiată ne arată cât suntem de falimentari şi cât de departe suntem de Domnul Hristos, singurul „Martor credincios şi adevărat“ (Apocalipsa 3.14; Ioan 8.14).

Hotărârea pronunţată de preot sau de judecător era învestită cu autoritate şi trebuia împlinită. Pavel afirmă că „nu este autoritate decât de la Dumnezeu ... De aceea, cine se opune autorităţii se împotriveşte rânduielii lui Dumnezeu“ (Romani 13.1, 2; 1 Petru 2.13-17). Dar cel care deţine puterea este răspunzător înaintea lui Dumnezeu pentru modul în care o exercită.Împăraţilor li s-au făcut mai multe recomandări importante: să nu aibă mulţi cai (mândrie), nici multe soţii (poftele cărnii), „nici să nu-şi strângă mult argint şi aur (pofta ochilor), ci să ia drept îndrumar numai Legea divină, în sfârşit, să nu se înalţe mai presus de fraţii lor (aceştia fiindu-le fraţi, nu supuşi). Solomon, cel mai măreţ dintre toţi împăraţii lui Israel, a călcat toate aceste porunci (1 Regi 10.22-28; 11.1, 4; 12.4). La polul opus, Iosia, unul dintre ultimii săi urmaşi, s-a distins prin cinstea pe care a acordat-o Cărţii lui Dumnezeu atunci când a fost găsită şi prin efectele practice ale Cuvântului în viaţa lui (2 Cronici 34.14 ...). Având un exemplar al Cărţii Sfinte, purtându-l cu noi, citindu-l în toate zilele vieţii, vom învăţa să ne temem de Domnul, să cunoaştem cuvintele Sale «pentru a le împlini» (v. 19).

Capitolul 18 pune înaintea noastră persoane cu poziţii religioase importante. Profeţii, în mod deosebit sunt oameni cu răspunderea de a vorbi în Numele Domnului. Ce grozavă înşelătorie când aceştia nu sunt credincioşi! Atunci este pericolul ca o minciună să fie considerată cuvânt de la Dumnezeu (vezi 1 Regi 22.22).Versetele 9-12 îl pun în gardă pe poporul lui Dumnezeu împotriva activităţii astrologilor, a înţelepţilor, a vizionarilor, a spiritiştilor, a ghicitorilor ..., a tuturor formelor de ocultism. Astăzi mai mult decât oricând, mulţimile aleargă după asemenea lucruri dezgustătoare. Să ne ajute Dumnezeu să privim aceste lucruri cu scârbă, aşa cum le priveşte şi El!În ţară, Israel a cunoscut succesiv perioada judecătorilor, apoi a regilor şi a profeţilor. Şi unii şi alţii au fost cel mai adesea păstori necredincioşi. De aceea DOMNUL a trimis, pentru a-Şi hrăni poporul, pe Cel care, printre alte titluri de glorie, este Judecătorul cel drept, Împăratul Împăraţilor, Profetul menţionat în v. 15 şi pe care Îl aşteaptă Israel. Petru, predicând iudeilor Evanghelia, se va putea baza pe aceste versete pentru a li-L vesti pe Isus. El este Însuşi Cuvântul. Să-L ascultăm în tot ce ne spune (v. 15; Fapte 3.22 şi 7.37).

„Nu este alt Dumnezeu în afară de Mine: un Dumnezeu drept şi un Salvator; nu este altul în afară de Mine“, declară Domnul (Isaia 45.21). Fiind drept, îl condamnă pe criminal (v. 12-13). Ca Mântuitor, El oferă adăpost celui care a ucis din greşeală. Au fost rânduite trei cetăţi ca locuri de refugiu, acestea fiind un simbol al adăpostului pe care îl avem în Hristos faţă de dreapta mânie a lui Dumnezeu. Ce ni se cere pentru a ne bucura de acest adăpost? Nimic altceva decât credinţa în unicul mijloc pus la dispoziţie de Dumnezeu pentru mântuirea păcătosului vinovat şi a întregii rase umane, vinovate de vărsarea sângelui Fiului Preaiubit al lui Dumnezeu (v. 10-13). S-ar părea că la această cetate de scăpare se gândea Pavel când spunea că doreşte să alerge pentru a-L câştiga pe Hristos şi pentru a fi „găsit în El“, nu cu neprihănirea lui proprie, ci cu cea primită prin credinţa în Hristos (Filipeni 3.8-9; Evrei 6.18 sf.). Nu numai prin violenţă îi poţi face rău aproapelui, ci poţi să-i „muţi hotarele“ (v. 14), adică să-l dai deoparte şi să-ţi asiguri, în dauna lui, o poziţie mai înaltă în lume. Creştinului i se spune să fie mulţumit cu ceea ce are acum (Evrei 13.5), să fie treaz (1 Petru 5.8) şi în acelaşi timp să nu insiste asupra drepturilor sale. „Blândeţea voastră să fie cunoscută de toţi oamenii“ (Filipeni 4.5; Luca 6.29-31).

Preoţii şi judecătorii trebuia să demaşte şi să pedepsească martorii mincinoşi (v. 18; Proverbe 19.5-9). Plini de nedreptate, pe când Isus era adus înaintea Sinedriului lor, ei au căutat martori mincinoşi împotriva Lui, pentru ca să-L condamne la moarte (Matei 26.59)! Ştefan, de asemenea în faţa sinedriului, a fost acuzat de către martori falşi (Fapte 6.13).Capitolul 20 tratează războiul. Cine era răspunzător de

pregătirea lui şi de înrolarea ostaşilor? Ne-am fi aşteptat să fie ofiţerii. Nicidecum; de data aceasta erau preoţii şi judecătorii. Aceştia aveau sarcina să pregătească războiul. De fapt, nu trebuia evaluată forţa armelor sau a soldaţilor, ci credincioşia şi dăruirea lor pentru Domnul.Versetul 5 şi următoarele prezintă motivele pentru care cineva trebuia amânat sau lăsat la vatră. Acestea ne-ar putea face să ne gândim la cei din pilda nunţii, care aduceau scuze nepotrivite: „am cumpărat un ogor ... m-am căsătorit ...“ (Luca 14.18-20). Dar să ascultăm ce spune cineva cu experienţă, care a „luptat lupta cea bună“: „Nimeni, slujind ca ostaş, nu se încurcă în treburile vieţii, ca să placă celui care l-a înrolat“. Aceasta este condiţia pentru ca oricare dintre noi să fie „un bun ostaş al lui Hristos“ (2 Timotei 2.3-4; 4.7).

Copiilor lui Israel le era îngăduit să încheie pace cu cetăţile îndepărtate. Dar nu trebuia să arate nici un strop de îndurare pentru cetăţile vecine, care ar fi împiedicat poporul să intre în stăpânirea ţării. În ce ne priveşte, noi, creştinii, trebuie să putem distinge între lucrurile de pe pământ pe acelea pe care le putem folosi în mod legitim de cele pe care trebuie să le respingem în mod ferm pentru că ne-ar putea lipsi de bucuria moştenirii noastre cereşti. Nouă ne revine să facem distincţia aceasta.Israeliţii trebuia să respecte pomii fructiferi şi să nu-i folosească pentru război. Avertisment care poate avea o semnificaţie spirituală! Unii creştini arată un fanatism orb şi sectar, agitând ca pe o armă de luptă ceva ce Dumnezeu a dat, poate, pentru a-i înviora şi a-i hrăni pe ai Săi.Versetele 19 şi 20 avertizează, în acelaşi timp, împotriva risipei. Să ne gândim la exemplul pe care ni l-a dat Domnul Isus Însuşi. El, Creatorul, care putea înmulţi la infinit pâinile – aşa cum a şi arătat – a avut grijă ca să strângă în coşuri rămăşiţele, „ca să nu se piardă ceva“ (Ioan 6.12).

Iată-i din nou pe judecători în faţa unui caz stânjenitor! Să ni-l imaginăm pe Israel intrat în ţara sa, locuind în cetăţi. Într-o zi, este găsit pe câmp un cadavru. Cine este vinovat de această crimă? Nimeni nu ştie. Nu se pune problema răzbunării sângelui, nici de cetatea de scăpare! Cu toate acestea, este nevoie de un responsabil, pentru că orice sânge vărsat trebuie să fie răzbunat (Geneza 9.6). Atunci bătrânii şi judecătorii, prin măsurători, determină care este cetatea cea mai apropiată. Asupra ei va fi pusă din nou vina. Va trebui cetatea să fie distrusă? Nu! Harul lui Dumnezeu prevedea o jertfă în virtutea căreia El poate ierta respectând dreptatea. Avem în aceasta o imagine a lui Hristos, a jertfei Sale, a morţii Sale. Ierusalimul este oraşul vinovat, cetatea „care omoară pe profeţi şi ucide cu pietre pe cei trimişi la ea“ (Matei 23.37). Crima ei cea mai mare a fost răstignirea Fiului lui Dumnezeu. Ce minune a harului! Tocmai acea moarte a devenit calea dreaptă prin care Dumnezeu să poată ierta! În adevăr, şi prin jertfa viţelei, Domnul Isus este aşezat înaintea noastră. Cel care niciodată n-a cunoscut jugul păcatului (v. 3) a coborât în valea morţii, făcând ca, de atunci, să curgă pentru noi râul de nesecat: harul etern al Dumnezeului salvator (v. 4).

Mari erau privilegiile întâiului-născut în Israel (v. 17). Dar ce sunt acestea în comparaţie cu avantajele pe care le avem dacă suntem copii ai unor părinţi credincioşi, crescuţi după învăţăturile Cuvântului? Nu este trist să constatăm că, în ciuda privilegiilor atât de mari, mulţi au apucat pe calea fiilor nesupuşi şi răzvrătiţi? O asemenea cale pentru tânărul israelit sfârşea cu moartea fără milă. Trebuia ucis cu pietre în temeiul mărturiei propriilor lui părinţi. Ori această istorie a fiului nebun, beţiv şi desfrânat o regăsim în Luca 15, dar având un cu totul alt final. Fiul risipitor nu era cu nimic mai bun decât fiul răzvrătit din acest capitol. Dar harul l-a găsit şi a lucrat în inima lui, împingându-l la pocăinţă. Astfel, în loc de acuzaţia tatălui, el găseşte braţele sale deschise; în loc de o sentinţă necomutabilă, o iertare deplină; în locul morţii, casa tatălui, ospăţul, bucuria.O altă moarte teribilă este amintită în v. 22 şi 23. Şi aceea este o imagine a Fiului preaiubit, a Fiului ascultător care a murit în locul nostru! „Blestemat este oricine este atârnat pe lemn“ reaminteşte Galateni 3.13. De nepătruns este taina crucii! Hristos a fost făcut blestem, pentru ca binecuvântarea promisă prin credinţă să ajungă până la noi.

Domnul nu condamnă numai răul evident şi grosolan (cap. 21). El dezaprobă orice formă de egoism. Pierderea unui bou sau a unui măgar este semnul lipsei unei supravegheri susţinute (1 Samuel 9.3). Totuşi Dumnezeu doreşte prin aceasta să mă înveţe că nu am dreptul să fiu indiferent cu privire la ceea ce i se întâmplă aproapelui meu. El îmi aminteşte că acesta este fratele meu şi mă invită să mă ocup de ce îi aparţine lui cu tot atâta grijă ca şi cum ar fi ale mele. Fără berbecul său pentru jertfă, fără boul său pentru a ara, fără măgarul său pentru a-i purta poverile, cum ar fi putut un israelit să-I slujească DOMNULUI şi să supravieţuiască? Să nu fim ca acei credincioşi pe care îi deplângea Pavel pentru că le lipsea duhul de slujire: „Toţi caută cele ale lor ...“ (Filipeni 2.21; citiţi şi 1 Corinteni 10.24).Versetul 5 este aplicabil mai ales în zilele noastre, când femeia caută să fie egală cu bărbatul. Aceasta este o răsturnare a ordinii lui Dumnezeu în creaţie. În orice fel, chiar dacă puterea de înţelegere a acestor învăţături ne scapă, să ne păzim de „ceartă“ (1 Corinteni 11.16).Versetele 9-11 ne amintesc faptul că Dumnezeu nu doreşte în viaţa şi în mărturia copiilor Săi nici conflicte, nici amestecul adevărurilor divine cu principiile acestei lumi.

Să-L privim pe Isus învăţând ucenicii şi mulţimile. Parcurgând poruncile lui Moise, pe care fariseii le respectau întocmai, El dorea să-i facă să pătrundă gândul lui Dumnezeu, înţelepciunea Sa, dragostea Sa. Astfel de exemplu avem când ucenicii Săi striveau spice trecând prin lanurile de grâu în zi de Sabat sau când întrebau cu vicleşug despre divorţ (Matei 12.1 ...; 19.3 ...). Să încercăm şi noi, citind aceste capitole, să descoperim aceeaşi înţelepciune divină şi aceeaşi dragoste. Alături de o dreptate absolută străluceşte o bunătate desăvârşită. Sunt apărate drepturile proprietarilor, fără ca acest lucru să se facă în dauna îndatoririlor frăţeşti cu privire la milă. Numai Dumnezeu poate stabili un astfel de echilibru şi este important să-l observăm în lumea noastră întotdeauna gata să treacă de o parte sau de alta. Copilul lui Dumnezeu nu are de ales între diferite sisteme politice, economice sau sociale. Pentru el, aceste probleme sunt rezolvate dinainte. El nu are altă doctrină decât aceea de a se supune voii Tatălui său şi această voie nu se află nici în ziare, nici în cărţile oamenilor care o pot descoperi, ci în „Cuvântul viu, care rămâne pentru totdeauna, al lui Dumnezeu“ (1 Petru 1.23).

Dumnezeu este lumină; Dumnezeu este dragoste (vezi 1 Ioan 1.5; 4.8). El Se revelează sub acest dublu aspect în poruncile aparent cele mai mici. Lumină: condamnă hoţul, supraveghează apariţia leprei (simbol al păcatului), cere dreptate din partea celui care dă cu împrumut şi a celui care angajează lucrători, apreciază măsura de responsabilitate a fiecărui păcătos. Dragoste: are ochii îndreptaţi spre toţi cei oprimaţi: datornici, săraci, străini, văduve, orfani, slujitori, iar strigătele lor ajung la urechile Lui. Este ceea ce declară Iacov cu privire la acei bogaţi care opriseră plata lucrătorilor care le seceraseră ogoarele (Iacov 5.4).Lumea îi admiră pe cei puternici şi bogaţi. Cei slabi şi mici, dimpotrivă, îi interesează în mică măsură. Dragi copii ai lui Dumnezeu, să veghem să nu ne lăsăm atraşi de o astfel de atitudine. Stăpânul nostru a traversat această lume ca un rob, ca un străin, ca un sărac. Isus din Nazaret n-a fost subiect al consideraţiei. A fost „disprețuit şi părăsit de oameni ... şi noi nu L-am preţuit“ (Isaia 53.3). „Voi l-aţi disprețuit pe cel sărac“ remarcă Iacov în cap. 2.6. În acelaşi timp, Psalmul 41 se deschide astfel: „Ferice de cel care-l înţelege pe sărac!“

Anumite delicte atrăgeau după sine pedeapsa corporală şi aceasta trebuia să fie aplicată, dar cu măsură. Evrei 12.9 precizează că pedeapsa corporală este un privilegiu al disciplinării părinteşti care contribuie la impunerea respectului (vezi Proverbe 23.13, 14). Dumnezeu foloseşte această pedeapsă cu nuiaua ca exemplu al disciplinării pe care El Însuşi o aplică în cazul copiilor Săi, amintindu-ne că El „îl disciplinează pe acela pe care îl iubeşte şi biciuieşte pe orice fiu pe care-l primeşte“ (Evrei 12.6). Dar, în înţelepciunea Sa, cunoscând firea crudă a omului, stabileşte o limită: cel vinovat nu va putea primi mai mult de patruzeci de lovituri. Pentru a se asigura că nu depăşesc această limită, iudeii

obişnuiau să aplice „patruzeci de lovituri fără una“. În ura lor faţă de Evanghelie, Pavel ne aminteşte că în cinci rânduri i-au aplicat această pedeapsă nedreaptă (2 Corinteni 11.24).Un alt verset din lectura noastră (4) evocă lucrările apostolului (1 Cor. 9.9). Finalul instrucţiunilor cuprinde învăţătura privitoare la cumnaţi, care va fi folosită de saduchei pentru a-I întinde o cursă Domnului Isus în subiectul despre înviere. Atunci El le va răspunde: „Vă rătăciţi, necunoscând Scripturile ...“ (Mat. 22.29). Şi pentru noi, calea pentru a nu ne rătăci niciodată este buna cunoaştere a Cuvântului Dumnezeului nostru şi sprijinirea pe el.

Alături de toate experienţele umilitoare ale deşertului se află încă una de care Israel trebuia să-şi amintească (şi noi împreună cu el). Amalec profitase în mod laş de oboseala poporului pentru a se arunca asupra celor slabi şi rămaşi în urmă. Să fim atenţi! Diavolul nu îndrăzneşte câtuşi de puţin să-i atace pe creştinii al căror mers este încrezător şi îndrăzneţ, cât timp «codaşii» îi sunt o pradă uşoară. Ştim ce i s-a întâmplat lui Petru care Îl urma pe Isus de departe (Luca 22.54).Capitolul 26 ne aduce din nou în ţară. Dar prin aceasta trecutul nu este uitat. Israelitul, binecuvântat în recolta lui, venind în locul ales de Domnul, trebuia să-şi amintească pe de o parte de originea sa mizerabilă şi de puterea divină care l-a salvat pentru a-l introduce în această ţară bună. Apoi, ca o probă a bunătăţii Dumnezeului său, trebuia să aşeze înaintea Lui rodul coşului său şi să se prostearnă cu inimă plină de bucurie şi de recunoştinţă. Minunată ilustrare a închinării celor răscumpăraţi care se strâng pentru a-şi aminti de glorioasa lor mântuire şi pentru a-I oferi lui Dumnezeu „rodul buzelor care mărturisesc Numele Lui“ (Evrei 13.15)! Să spunem şi noi Domnului în adorare: „Tot felul de roade alese, noi şi vechi: „le-am păstrat pentru Tine, Preaiubitul meu!“ (Cântarea Cântărilor 7.13).

Invitaţia din Evrei 13.15, de a aduce necontenit jertfe de laudă lui Dumnezeu, este urmată imediat de îndemnul: „Nu uitaţi de binefacere şi de dărnicie“. Şi aici găsim subiectul darurilor, tratat imediat după aducerea înaintea Domnului a primelor roade (v. 1-11). Zeciuielile făceau parte din închinarea lui Israel, iar v. 11 ne explică motivul: trebuia ca şi levitul şi străinul să se poată bucura împreună cu israelitul. În acelaşi fel suntem şi noi invitaţi să împărtăşim binele nostru cu alţii, nu pentru a obţine din aceasta recunoştinţă sau consideraţie, ci pentru ca acela căruia îi dăruim să-I mulţumească Domnului împreună cu noi pentru lucrurile bune de care ne bucurăm împreună (2 Corinteni 9.12). În cer, binefacerea nu va mai fi necesară, toate nevoile fiind evident dispărute. Dar pe pământ, Duhul lui Dumnezeu leagă această slujire cu lauda, pentru a ne da ocazia să probăm dragostea noastră pentru Domnul şi în alt fel decât prin cuvinte. Şi să nu uităm mişcătorul motiv care ar trebui să ne fie suficient: „astfel de jertfe Îi plac lui Dumnezeu“ (Evrei 13.16)!Un singur lucru îl înălţa pe Israel „în laudă şi în faimă şi în onoare“ „mai presus de toate naţiunile“, şi anume, ascultarea de poruncile Dumnezeului său (v. 18, 19).

Scrisă «foarte lămurit» pe bucăţi mari de piatră văruite cu var (v. 2), strălucind de albeaţă, legea va fi pusă în evidenţă pe un munte, ca mărturie pentru întreg Israelul. Nimeni nu va putea pretinde că nu o cunoaşte. Noi, care avem în mâinile noastre Biblia în întregime, suntem şi mai responsabili.Acest monument în cinstea legii ne face să ne gândim la măreţul Psalm 119 care dezvăluie în cele 176 de versete ale sale minunile Cuvântului lui Dumnezeu şi ce este el pentru credinciosul adevărat. Iar acest psalm se deschide proclamând binecuvântarea celor „care umblă în legea Domnului“. „Vei pune binecuvântarea pe Muntele Garizim, şi blestemul pe Muntele Ebal“ fusese ordonat (cap. 11.29).Vai! Nu auzim seminţiile rostind binecuvântarea. Într-adevăr, poporul este „sub lege“ şi „toţi cei care sunt din faptele legii sunt sub blestem“ (Galateni 3.10). Blestemat ... blestemat ... blestemat ... este sentinţa pe care Israel va trebui să o audă de douăsprezece ori (v. 15-26). Însă acelaşi pasaj din Galateni anunţă că „Hristos ne-a răscumpărat din blestemul legii“, luându-l asupra Lui (Galateni 3.13). De atunci nu mai suntem sub lege, ci sub har (Romani 6.14).

Acest capitol corespunde cap. 26 din Levitic. Împreună, ele constituie o dublă şi solemnă mărturie care îl avertizează pe Israel cu privire la consecinţele ascultării sau ale neascultării sale (Iov 33.14). „Dacă vei asculta ...“ (v. 1, 2, 13). De multe ori în această carte a răsunat chemarea: „Ascultă, Israele!“ Să ne punem fiecare numele în locul celui al lui Israel şi să deschidem urechile la poruncile Domnului! „Vorbeşte, pentru că robul Tău ascultă“, va răspunde tânărul Samuel(1 Samuel 3.10). Şi Domnul Hristos va putea spune prin Duhul profeţiei: „Domnul ... Îmi trezeşte urechea, ca să ascult ca un ucenic“ (Isaia 50.4). De acest fapt, al ascultării de Cuvânt, de respectarea lui şi de punerea sa în practică, va fi întotdeauna legată binecuvântarea Domnului (Apocalipsa 1.3). El ne va desfăta şi îmbogăţi pretutindeni şi neîncetat sufletele, „în cetate şi în câmp“ (v. 3). Viaţa noastră de familie şi toate lucrurile pe care vom „pune mâna“ vor purta această marcă (v. 8). Vom merge din victorie în victorie (v. 7).În sfârşit, această extraordinară abundenţă a prosperităţii spirituale (v. 11) nu va putea trece neobservată şi originea ei va fi evidentă pentru toţi: ea vine de la Domnul căruia Îi aparţinem şi al Cărui Nume va fi astfel glorificat (v. 10).

Începând de aici şi până la sfârşitul acestui lung capitol, Domnul enumeră toate blestemele care-l pândesc pe Israel dacă nu ascultă. Vai! Scriptura, ca şi istoria acestui popor, confirmă că, în adevăr, au auzul greoi, sunt „tari de urechi“ (Isaia 6.10) şi că, drept urmare, s-au abătut asupra lor toate aceste încercări. Cât despre noi, care suntem sub har, responsabilitatea noastră este şi mai mare, de aceea ni se spune: „Luaţi seama să nu Îl respingeţi pe Cel care vorbeşte!“ (Evrei 12.25). Noi nu respingem numai cuvintele, ci şi Persoana care le-a rostit.Astfel, dacă rămânem surzi la glasul bunului Său Cuvânt, El Se vede nevoit să folosească un limbaj cu mult mai dureros şi mai sever: cel al necazurilor. Cât timp persistăm pe calea voinţei noastre proprii, vom întâmpina în mod inevitabil voia Domnului împotriva noastră. Să învăţăm să o discernem dincolo de instrumentele disciplinării Sale. Şi să ne ajute Domnul să nu trebuiască să trecem prin experienţe grele înainte de a înţelege că nu putem fi fericiţi departe de El! Fiul din parabolă ne învaţă această lecţie fără ca noi să mai fim nevoiţi, pentru a o înţelege, să-l urmăm într-o „ţară îndepărtată“ (Luca 15).

„Durerile celor care aleargă după un alt dumnezeu se vor înmulţi“ (Psalmul 16.4). Acest verset (care din punct de vedere profetic se aplică închinării către Antihrist) ne poate servi drept titlu pentru v. 15-68 din capitolul nostru. Cel care vorbeşte în Psalmul 16 este Domnul Hristos care, spre deosebire de Israel, nu a încetat niciodată să Se încreadă în Dumnezeu, să-L pună pe DOMNUL înaintea Lui. Întotdeauna a contat pe Dumnezeul Său pentru a fi păzit, pentru a nu-Şi pierde „partea moştenirii“, pentru a nu fi „clătinat“ (Psalmul 16.1, 5, 8). Domnul Isus ne este modelul pe calea credinţei. Dar Dumnezeu trebuie să ne prezinte şi exemplul de la polul opus, cu urmările lui tragice. Înspăimântătoarea ameninţare din v. 53 s-a împlinit întocmai în istoria lui Israel (2 Regi 6.29). Cât despre libertatea sa, practic poporul şi-a pierdut-o din ziua strămutării sale în Babilon.„Slujiţi Domnului cu bucurie“, invită Psalmul 100.2. Cu siguranţă, Israel nu şi-a slujit Dumnezeul „cu bucurie şi cu veselie de inimă“ (v. 47), expunându-se astfel la a suporta jugul de fier al vrăjmaşilor săi.Din punct de vedere moral, şi astăzi este la fel. Refuzând să-I slujim Domnului, practic reintrăm sub robia lui Satan şi a păcatului (Ioan 8.34). Fie ca Dumnezeu să ne înveţe să-I slujim bucuroşi, imitându-L pe Acela care Îşi găsea desfătarea în a face voia Sa! (Ps. 40.8).

Întregul Israel se adunase pentru a auzi cuvintele legământului. Puterea şi dragostea DOMNULUI făcuseră mari minuni pentru ei. Poporul le văzuse (v. 2), dar nu cu ochii inimii (v. 4; Efeseni 1.18). Semnele împlinite în favoarea lor n-au avut nici un efect moral asupra conştiinţei lor. La fel a fost şi în zilele când Domnul Isus Se afla pe pământ: „mulţi au crezut în Numele Lui, privind semnele pe care le făcea El. Dar Isus Însuşi nu Se încredea în ei ...“ (Ioan 2.23, 24). Şi noi riscăm să ne unim cu ei ori de câte ori ne mulţumim cu o cunoaştere intelectuală a

adevărului.Totuşi v. 4 afirmă că Dumnezeu nu-i dăduse lui Israel urechi să audă până în acea zi. A fost atunci vina lui Israel că nu a ascultat? Cu siguranţă da! Apostolul Pavel îl face total responsabil pe acest popor care în mod voit şi-a închis urechile, ca nu cumva să audă şi să fie convertit (Fapte 28.27, 28). „Deci să vă fie cunoscut insistă el că mântuirea aceasta a lui Dumnezeu a fost trimisă naţiunilor; şi ele vor auzi“. Domnul doreşte ca aceasta să nu fie în zadar şi ca nimeni dintre noi să nu-şi împietrească inima, ascultând astăzi vocea Lui (Evrei 3.7, 15; 4.7). Să observăm repetarea frecventă a cuvântului „astăzi“ pe tot parcursul ultimelor capitole ale acestei cărţi.

Până acum am avut drept subiect poporul în ansamblul său. Versetele 18-21 se adresează de data aceasta individului, bărbat sau femeie care se depărtează de DOMNUL. Pelinul (v. 18 sf.) este o plantă cu sevă amară şi otrăvitoare care creşte pe terenuri necultivate. Dacă inima noastră este din punct de vedere spiritual neîmblânzită, să nu ne surprindă faptul că dau lăstari anumite rădăcini de amărăciune, care ne otrăvesc spiritul cu tot felul de resentimente, de gelozii, de animozităţi. Remediul preventiv (care să împiedice această dezvoltare), conform cu Evrei 12.15 (vezi şi nota n) este să nu ne lipsim de a beneficia de harul lui Dumnezeu.Capitolul se încheie cu un verset mângâietor. Istoria noastră, ca şi cea a lui Israel, are o latură văzută – cea a responsabilităţii noastre – şi o latură ascunsă – cea a harului, pe care numai Dumnezeu o cunoaşte deplin. Anumite tapiserii sunt brodate pe dosul pânzei. Cât timp sunt în lucru, nu putem vedea pe canava decât noduri şi fire încâlcite; singur meşterul le recunoaşte. Abia când întoarcem pe faţă lucrarea încheiată, imaginea finală ne apare în toată perfecţiunea şi frumuseţea ei. „Lucrurile văzute“ sunt reversul lucrării divine revelate. Necazurile, eşecurile, disciplinarea ne par adesea a fi împotriva planurilor lui Dumnezeu. Dar în curând, în splendoarea Locului Ceresc, vom admira cealaltă faţă şi „vom înţelege toată iubirea Sa“.

Harul lui Dumnezeu păstrează în rezervă „lucrurile ascunse“ (29.29), cele cu care ne reţine atenţia acest frumos capitol. «Domnul nu numai că îi va strânge din nou pe ai Săi, nu numai că îi va aduce înapoi, îi va înmulţi şi va lucra cu putere pentru ei, ci va înfăptui în ei o desăvârşită lucrare a harului, de o valoare mult mai însemnată decât prosperitatea exterioară» (C.H.M).Într-o vreme viitoare, Dumnezeu va lucra în inimile poporului Său pentru a produce acolo ascultare şi dragoste spre El (Evrei 8.10). El îi invită de atât de mult timp: „Dacă te vei întoarce ... întoarce-te la Mine“ (Ieremia 4.1; de citit Osea 14.1-2). Ei bine, toată această lucrare răbdătoare nu va rămâne zadarnică! „Şi te vei întoarce ...“ (v.8).Capitolul 10 din Romani citează v. 12-14, aplicându-le „oricăruia care crede“. Hristos, Cuvântul viu, S-a coborât din cer, unde nici omul nu se poate sui, ca să reveleze inima lui Dumnezeu care „doreşte ca toţi oamenii să fie mântuiţi“ (1 Timotei 2.4). Prietene, să nu spui că această mântuire este „prea minunată“ (v.11), iar tu prea mizerabil. Oricât de departe ai fi, Isus este foarte aproape de tine. Deschide-ţi acum inima înaintea Lui!Cât despre noi, creştinii, să luăm aminte că, dacă se află în gura şi în inimile noastre Cuvântul, el nu este acolo pentru a rămâne neroditor, ci pentru a fi pus în practică (v. 14; de citit şi Ioan 13.17).

Iată din nou bifurcaţia întâlnită în cap. 11. 26. Numai două drumuri se deschid înaintea lui Israel, cum se deschid şi în faţa oricărui om: unul care duce la viaţă şi la bine; el constă în a-L iubi pe DOMNUL, în a asculta de glasul Lui şi în a te alipi de El (v. 20). Astfel este secretul unei vieţi fericite încă de pe pământ. Celălalt drum, poate plin de atracţii la început, duce inevitabil la moarte şi la rău (v. 15; 19; compară cu Ieremia 21.8). Şi alegerea ne aparţine. Să ascultăm vocea prietenoasă care-ţi şopteşte la urechi: „Aceasta este calea, umblaţi pe ea“ (Isaia 30.21).Moise este în vârstă de o sută douăzeci de ani. Şi el a avut de ales, optzeci de ani mai devreme. Refuzase onorurile, bogăţiile şi plăcerile de la curtea lui faraon, „alegând să sufere răul cu poporul lui Dumnezeu“ şi să împărtăşească „ocara lui Hristos“ (Evrei 11.25, 26). În certitudinea că el nu s-a înşelat, poate în prezent să-l îndemne pe Israel, îndemnându-i de fapt pe toţi cei care nu s-au hotărât încă: „Vezi ... alege viaţa!“ (v. 15, 19). Isus este „calea, adevărul şi viaţa“ (Ioan 14.6). A alege viaţa înseamnă a-L alege pe El Însuşi. El Se va îngriji apoi de fericirea noastră. Drag prieten, alege viaţa, alege-L pe Isus! Fă-o chiar astăzi! „Mâinele“ nu îţi aparţine.

După ce a îndemnat întreg Israelul să fie tare şi curajos (v. 6), Moise îi adresează aceleaşi cuvinte şi lui Iosua (v. 7). Sursa curajului este aceeaşi în amândouă cazurile: DOMNUL care merge cu ei.Moise a redactat legea. Mai trebuia doar să fie citită! În plus, este dată o ultimă poruncă, referitoare la citirea regulată a poruncilor divine înaintea întregii adunări a lui Israel: bărbaţi, femei şi copii. Cu ce scop? „Ca să audă şi să înveţe şi să se teamă de DOMNUL Dumnezeul vostru şi să ia seama să împlinească toate cuvintele legii acesteia“ (v. 12). Pentru acelaşi motiv avem şi noi strângerile ca adunare în care citim şi meditǎm asupra Cuvântului lui Dumnezeu. Şi acest v. 12 arată clar cum copiii îşi au locul lor acolo împreună cu părinţii. Să nu neglijăm „strângerea noastră laolaltă, după cum obişnuiesc unii (să facă)“ (Evrei 10.25)!Pentru ce, după ce promisese lui Israel că nu-i va părăsi (v. 6), Domnul îi anunţă: „îi voi părăsi şi-Mi voi ascunde faţa de ei“ (v. 17)? Pentru că, între timp, poporul avea să-şi uite Dumnezeul şi să încalce legământul(v. 16 sf.). Însă prin gura profetului Osea va fi formulată o ultimă promisiune: „voi vindeca necredinţa lor, îi voi iubi nestingherit“ (Osea 14.4).

O aceeaşi frază anunţă şi binecuvântările rânduite de Domnul pentru poporul Său şi monstruoasa trădare a acestuia, da a se întoarce spre alţi dumnezei (v. 20). Pus în gardă cu privire la sumbrul viitor pe care şi-l pregăteşte Israel, Iosua este în acelaşi timp îndemnat să fie tare (v. 23), pentru că nu din popor îşi va extrage el puterea, ci din Domnul. Fără îndoială, dragi tineri, constataţi multe slăbiciuni şi lipsuri la creştinii pe care îi cunoaşteţi. Bătrânii voştri sunt departe de a vă da întotdeauna exemplul bun. Întâlnirile la care luaţi parte nu vă dau uneori decât puţină învăţătură. Nu cumva sunteţi adesea descurajaţi de ceva? O spuneţi şi voi că, privind la oameni, nu poate fi altfel. Dar dacă privirile voastre sunt îndreptate spre Isus, nu veţi fi nicidecum înşelaţi. În El se găsesc resurse inepuizabile de har şi de perfecţiuni care pot satisface toate insuficienţele noastre.Moise, Iosua, Pavel ... au ştiut dinainte ce avea să se întâmple cu lucrarea lor aici jos. „Pentru că ştiu că după moartea mea vă veţi strica ...“ spune Moise (v. 29). „Ştiu aceasta, că, după plecarea mea, vor intra între voi lupi îngrozitori“, anunţă Pavel (Fapte 20.29). Dar ei de asemenea ştiau în Cine crezuseră şi se încredeau în puterea Lui (2 Timotei 1.12).

Aşa cum i-a poruncit Domnul, Moise îi va învăţa acum pe fiii lui Israel o cântare. Luând ca martori cerurile şi pământul, el preamăreşte Cuvântul lui Dumnezeu care se coboară „ca ploaia măruntă peste verdeaţa proaspătă (tânără) şi ca ploaia îmbelşugată peste iarba (coaptă)“ (v. 2). El Îi atribuie lui Dumnezeu grandoarea, celebrând ceea ce este El: credincioşie, dreptate, adevăr (v. 4). Stânca este Numele Său, asigurând alor Săi adăpost, locuinţă, umbră binefăcătoare, apă vie (Psalmul 31.2; 71.3; Isaia 32.2 şi multe alte pasaje), precum şi miere şi untdelemn (v. 13). Cântarea glorifică apoi ceea ce face Dumnezeu: o lucrare desăvârşită! (v. 4).Întreaga desfăşurare a acestei lucrări către Israel este prezentată în v. 814. El l-a ales (v. 8), l-a găsit, l-a îngrijit, l-a păzit (v. 10), l-a purtat (v. 11), l-a condus(v. 12), iar în final l-a suit pe înălţimi (v. 13). „Ce mai era de făcut ... şi nu i-am făcut“? va întreba DOMNUL mai târziu în legătură cu via Sa, Israel (Isaia 5.4). Copii ai lui Dumnezeu, avem toate motivele şi suntem îndreptăţiţi să strigăm odată cu cântarea: „El este Stânca, lucrarea Sa este desăvârşită!“ (v. 4).„Pentru că, pe aceia pe care i-a cunoscut dinainte, i-a şi predestinat ..., i-a şi chemat ..., i-a şi îndreptăţit ..., i-a şi glorificat“ (Romani 8.29, 30).

Cântarea pe care au învăţat-o fiii lui Israel de la Moise nu avea, în mod trist, decât o singură strofă! Cea pe care am învăţat-o ieri împreună cu poporul, exceptând v. 5, Îl preamărea pe Dumnezeu. Să privim acum latura omului! Bogăţiile date de Domnul poporului Său, enumerate în v. 14, nu au făcut în final decât ca acesta să se îngraşe (v. 15). În loc să se alipească mai puternic de „Stânca mântuirii sale“, aducându-l

grăsimea mieilor şi jertfe de băutură (v. 14), Israel L-a părăsit, L-a dispreţuit, L-a întărâtat şi, în final, L-a uitat (v. 15, 16, 18). Câtă nerecunoştinţă! Şi, cu toate acestea, nu ne asemănăm noi uneori cu acest popor mizerabil? Nu „ne ... îngrăşăm“ noi în mod conştient cu belşugul cu care ne umple Tatăl nostru? Facem să prospere lucrurile noastre pământeşti, uitând să-I acordăm Domnului locul care Îi aparţine în viaţa noastră. Celor care sunt „bogaţi în veacul de acum“ li se porunceşte „să nu se încreadă în nesiguranţa bogăţiilor, ci în Dumnezeu, care ne dă toate din belşug, ca să ne bucurăm de ele“ (1 Timotei 6.17). Dacă fiii lui Israel ar fi avut înţelepciune, „ar fi cugetat la sfârşitul lor de la urmă“ (v. 29).Să ne dea Domnul înţelepciunea să administrăm darurile Sale ca unii care avem să-I dăm socoteală la momentul întoarcerii Sale!

Versetele care încheie cântarea lui Moise amintesc de faptul că Dumnezeu este suveran, că este „Acelaşi“ şi că, în consecinţă, ne putem aştepta ca El să aibă ultimul cuvânt. Care este acest cuvânt final? Răzbunarea pentru vrăjmaşii de mult nepedepsiţi, dar şi iertarea pentru poporul Său, împreună cu care se vor bucura naţiunile tot timpul mileniului (v. 43).Moise încheie învăţăturile sale printr-un ultim îndemn la ascultare: „Puneţi-vă la inimă “ cuvintele acestea, ale legii acesteia, „este viaţa voastră“ (v. 46, 47; Isaia 55.3; Proverbe 4.13 şi 7.2). Unii tineri gândesc că, pentru „a-şi trăi viaţa“, trebuie să lase deoparte orice îndrumare şi mai ales pe cea a lui Dumnezeu. Aceste versete afirmă, iar experienţa noastră confirmă, că a te pleca sub jugul binecuvântat al Domnului înseamnă de fapt „a apuca“ ceea ce este „adevărata viaţă“ (1 Timotei 6.19).Instrucţiunile lui Moise au luat sfârşit. Ca un adevărat mijlocitor, el a vorbit Domnului despre popor şi poporului despre Domnul. Acum avea să părăsească poporul. Evrei 13.7 ne îndeamnă să ne amintim de conducătorii credincioşi care ne-au vestit Cuvântul lui Dumnezeu. Mulţi dintre aceştia nu mai sunt printre noi. Totuşi, autorul epistolei adaugă: „Isus Hristos este acelaşi, ieri şi azi şi în veci“ (Evrei 13.8; comparaţi cu v. 39).

Fiind pe punctul de a părăsi poporul, omul lui Dumnezeu lasă să vorbească afecţiunile sale. Nu mai este ceasul îndemnurilor; îşi ia rămas bun de la cei pe care îi iubeşte, ultimul său mesaj fiind o binecuvântare (compară cu Luca 24.50). Moise este un demn reprezentant al Dumnezeului care „iubeşte popoarele“ şi care îi ţine pe „toţi sfinţii Săi“ în mâna Sa (v. 3). Asigurare completată cu promisiunea Domnului Isus: „Nimeni nu le poate smulge din mâna Tatălui Meu“! (Ioan 10.29).Comparând această binecuvântare a lui Moise cu cea a lui Iacov din Geneza 49, observăm câteva diferenţe pline de învăţăminte pentru noi. După mărturia tatălui său, Levi era un om violent, crud. Dumnezeu, privind spre credincioşia fiilor săi (Ex. 32.26), a făcut din el „bărbatul evlavios“ al său (v. 8) şi i-a dat în grijă sanctuarul. De partea sa, Beniamin fusese numit „un lup răpitor“ (Geneza 49.27). Prin har, el devine „preaiubitul Domnului“ (v. 12) şi acest „lup“ va ocupa locul oii regăsite, pentru că se spune: „el va locui între umerii Săi“ (v. 12; Luca 15.5). Atât de «completă» este transformarea pe care o produce Evanghelia în cel care o primeşte! Aceasta a fost experienţa unui Saul din Tars care a făcut parte tocmai din această seminţie a lui Beniamin şi care, din prigonitor îndârjit, a devenit martor şi slujitor credincios al Domnului (1 Timotei 1.12, 13).

Tot ceea ce este „cel mai preţios“ trebuie să fie pentru Iosif, simbol al Domnului Hristos. De cinci ori vom întâlni această expresie. Totuşi nimic nu este mai de preţ pentru Domnul Isus decât dragostea Bisericii Sale, a răscumpăraţilor Săi. Cel care a fost „despărţit de fraţii Săi“ (Geneza 49.26) a rămas „despărţit dintre fraţii săi“ (v. 16). În virtutea suferinţelor lui din groapă şi din închisoare, apoi a gloriei sale în Egipt, Iosif ocupă pe drept această poziţie deosebită. Tot astfel este şi cu Domnul Isus. Nimeni nu L-a putut însoţi pe acel drum grozav al Calvarului. A fost singur pe cruce. De aceea Dumnezeu l-a dat pentru totdeauna un loc deosebit: El L-a înălţat foarte sus“, „l-a dăruit un Nume care este mai presus de orice nume“, L-a „uns cu un untdelemn de bucurie mai presus decât pe tovarăşii Săi“ (Filipeni 2.9; Psalmul 45.7).Ca într-un minunat tablou, împărăţia de o mie de ani a Domnului Hristos este evocată prin binecuvântările seminţiilor. Spre deosebire de ceea ce a pronunţat Iacov, acestea nu cuprind nici o învinuire, nici o restricţie. Această a doua listă nu are totuşi trecută o persoană. Aţi remarcat-o? Este vorba de Simeon, odinioară asociat cu Levi în aceeaşi condamnare (Geneza 49.5). Levi, obiect al harului, este binecuvântat din plin. Dar Simeon, unde este el? Este o problemă serioasă! Numele vostru este el în Cartea Vieţii?

Moise petrecuse patruzeci de ani la Faraon, patruzeci de ani la Ietro în şcoala lui Dumnezeu, în sfârşit, patruzeci de ani în pustiu, conducându-l pe Israel. Avusese la început „privelişte minunată“ a rugului. Apoi, prin credinţă, „a stăruit, ca văzându-L pe Cel nevăzut“ (Evrei 11.27). Cu un ochi care „nu se întunecase“ (v. 7), omul lui Dumnezeu, sfârşindu-şi cursa, contemplă admirabila panoramă a ţării lui Emanuel.Urmează apoi momentul când, potrivit cuvintelor sale din Psalmul 90.3, la porunca lui Dumnezeu, omul se întoarce în ţărână. Dar Domnul îl onorează pe slujitorul Lui drag, ocupându-Se El Însuşi de înmormântarea sa(v. 6). De atunci, Moise face parte dintre martorii credinţei care aşteaptă gloria promisă, bucurându-se deja în totul de prezenţa Celui care este răsplata desăvârşită (Matei 17.3). Ce este pierderea ţării faţă de acest câştig?Fie ca, la sfârşitul acestei părţi a Bibliei, cuprinzând cele cinci cărţi ale lui Moise (sau Pentateucul), fiecare dintre noi să fi avansat în cunoştinţa Domnului! „Moise ... a scris despre Mine“, le va spune Domnul Isus iudeilor (Ioan 5.46). Pe cine Altcineva decât pe El Însuşi L-am descoperit noi traversând atâtea umbre şi imagini în această bogată porţiune a Cuvântului lui Dumnezeu?

Structura cărții Deuteronom

“O, de ar fi în ei o astfel de inimă, ca să se teamă de Mine și să păzească toate poruncile Mele, în toate zilele, ca să le fie bine, lor și fiilor lor, pentru totdeauna!” Deuteronom 5.29

Titlul „Deuteronom“ vine din traducerea greacă a Vechiului Testament și înseamnă „A doua lege“ – o repetare a legii. Titlul original ebraic descrie însă mai exact conținutul cărții, el fiind „Cuvintele“, acesta fiind începutul versetului 1. Cartea Deuteronom este formată în cea mai mare parte din cuvintele și din îndemnurile lui Moise către popor, de aceea are un caracter narativ aproape în întregime, în contrast cu alte cărți ale Pentateuhului, care sunt mai mult istorice.

Există o lecție clară pentru noi în Deuteronom, anume că ascultarea față de poruncile Domnului reprezintă calea către binecuvântare. În mod cert, creștinul nu este sub lege, însă ascultarea este cheia pentru o viață creștină fericită. Mântuirea este prin har și prin credință, însă fericirea vine în urma ascultării.

Poporul își avea tabăra în câmpiile Moabului. Peste câteva săptămâni aveau să intre în țară. Întreaga călătorie ar fi trebuit să dureze doar unsprezece zile, însă, din cauza neascultării, vechea generație petrecuse aproape patruzeci de ani în pustiei (Deuteronom 1.2; Numeri 14.2935). Moise urma să moară, de aceea el se adresează noii generații, înainte ca aceasta să traverseze Iordanul.

În cartea Deuteronom nu sunt așa de multe simboluri ca în cele patru cărți precedente. Accentul este pus pe ascultarea de Cuvânt, care este prezentată ca o condiție pentru savurarea binecuvântărilor țării.

Toate citatele folosite de Domnul împotriva lui Satan, în pustie, sunt luate din cartea Deuteronom. El a fost Omul ascultător și dependent, și adevăratul Israelit. Fie ca și noi, prin har, să călcăm pe urmele Lui!

“Ascultă, Israele, Domnul Dumnezeul nostru este un singur Domn. Și să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu toată puterea ta. Și aceste cuvinte, pe care ți le poruncesc astăzi, să fie în inima ta.” Deuteronom 6.46

Textul de mai sus reprezintă o parte a unei rugăciuni rostite în sinagogile din întreaga lume, numită „Shema“, titlu provenit din verbul ebraic „a asculta“. Fiii lui Israel trebuia să asculte toate cuvintele lui Dumnezeu și, de asemenea, trebuia să asculte de ele. Am văzut deja că, în cartea Deuteronom, accentul este pus pe ascultare.

Un lucru izbitor cu privire la această carte (în comparație cu Levitic și cu Numeri) este că din ea lipsesc ritualurile aproape cu desăvârșire. Motivul pentru aceasta este că ea se adresează poporului, nu preoților. Cuvintele lui Dumnezeu trebuiau să fie în inimile lor. Cu toate că noi nu suntem sub lege, ascultarea rămâne întotdeauna necesară. Cineva a spus: «Ascultarea necondiționată și supunerea față de voia lui Dumnezeu reprezintă cea mai importantă îndatorire a oamenilor din orice perioadă».

Este minunat să punem acest lucru în legătură cu o profeție mesianică remarcabilă, care se găsește în Deuteronom: „Domnul Dumnezeul tău îți va ridica un Profet din mijlocul tău, dintre frații tăi, asemenea mie: de El să ascultați!“ (Deuteronom 18.15). Ea este remarcabilă fiindcă Noul Testament o citează de câteva ori cu privire la Domnul Isus. Totuși, poporul nu a ascultat de El, ci La lepădat.

Acum Dumnezeu Își cheamă un popor dintre națiuni. Ce privilegiu! Ascultăm noi însă de Domnul? Facă El săL ascultăm pe marele Profet al lui Dumnezeu și să ascultăm de El!

În aceste scurte comentarii am văzut că:

Geneza este cartea creației, a începutului și a temeliei tuturor lucrurilor;

Exod este cartea răscumpărării poporului lui Dumnezeu;

Levitic este cartea apropierii de Dumnezeu și a închinării;

Numeri este cartea umblării, a lucrării și a pustiei;

Deuteronom este cartea ascultării de Cuvântul lui Dumnezeu.

clickbible.org